

ΝΕΑ ΕΣΤΙΑ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΑΝ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ. ΠΕΤΣΙΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΠΕΤΡΟΣ ΧΑΡΗΣ

ΤΟΜΟΣ ΕΙΚΟΣΤΟΣ ΤΡΙΤΟΣ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ — ΙΟΥΝΙΟΣ

1938

ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΣ & ΣΙΑ Α. Ε.
ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ «ΕΣΤΙΑΣ»
42 — ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ — 42
ΑΘΗΝΑΙ

Ε.Τ.Δ. ΠΡΕ. & Ε.Π.
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2008

GOETHE

ΦΑΟΥΣΤ

ΜΕΡΟΣ Β'

ΣΕ ΠΕΝΤΕ ΠΡΑΞΕΙΣ (*)

Μετάφραση: ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Ι. ΛΑΜΨΑ

ΠΡΑΞΗ ΠΡΩΤΗ (Συνέχεια)

Ὁ Ἄδυνατισμένος¹
(στὶς γυναῖκες).

Χάσου, γενιὰ σιχαμερή!
Δὲ μ' εὔρες βέβαια βολικό.
Σάν κοίταες, πάνε πιά καιροί,
μονάχη τὸ νοικοκυριό,
μὲ ἐλέγαν τότε «Τσιγκουνιά».
Τὸ σπήτι ἐπήγαινε καλά.
Δίχως ξοδέματα, ἐσοδειά!
Γιὰ τὴν κασσέλα τότε ἐγὼ
καὶ γιὰ τὸ ἀρμάρι εἶχα καημό.
Κι' αὐτότηταν, φαίνεται, κακό!
Μὰ τώρα τίς στερνές χρονιές,
ὅπου ἔπαψε κάθε κυρά
νὰ οἰκονομᾷ καὶ πεθυμιές,
σάν κάθε κακοπληρωτή,
πιότερες ἔχει ἀπὸ παρά,
ἄχ, ὁ ἄντρας πάει νὰ τρελλαθῆ!
Ὅπου κι' ἂν δῆ, χρέη θὰ βρῆ.
Ὅ,τι δικό της, τὸ χαλᾷ
γιὰ λούσα κι' ἀγαπητικό,
ὄλο τρώει, πίνει μιὰ χαρὰ
μὲ τῶν καλῶν της τὸ στρατό.
Κι' ἔτσι χρυσάφι ἐγὼ ζητῶ
καὶ γένος παίρνω ἀρσενικό
κι' ἐνώημουν πρῶτα «Τσιγκουνιά»
μὲ λέν «Ξηνταβελονισμό».

Ἡ πρώτη ἀπ' τίς γυναῖκες
Δράκος μὲ δράκο² ἄς τσιγκουνεύη!
Ψέμα κι' ἀπάτη μαγειρεύει.

Θέλει τοὺς ἄντρες νὰ ἐρεθίσῃ,
ὅπου ἄρκετὰ μᾶς ἔχουν ψήσει.

Ὅλες μαζί

Τὸ σκιάχτρο! Δὸς του χαστουκιά,
ποὺ θέλει νὰ μᾶς φοβερίσῃ!
Κοίταξε μούρη, ποὺ ζητᾷ
τόσες γυναῖκες νὰ φοβίσῃ!
Εἶναι ἀπὸ ξύλα καὶ χαρτιά
τὰ ἄτια του. Ἀπάνω του, παιδιά!

Κήρυκας

Μὰ τὸ ραβδί μου, σύρτε πίσω!
Μὰ περιττὸ πιά νὰ βοηθήσω.
Τὰ τέρατα,¹ δές, θυμωμένα
τὰ δυὸ φτερά ἔχουν ἀνοιγμένα
κι' ἐμπρὸς ἐλεύτερα χιμοῦνε!
Μὲ ὄργη τὸ στόμα τὸ κινοῦνε,
ποὺ ὄλο φωτιά παντοῦ τινάζει.
Ὅλοι σκορποῦν, ἢ θέση ἀδειάζει.
(Ὁ Πλοῦτος κατεβαίνει ἀπὸ τὸ τέθριππο.)

Κήρυκας

Κατέβηκε σὰ βασιλιάς!
Γνέφει κι' οἱ δράκοντες γιὰ μιᾶς,
κοίτα, κινούνται μιὰ χαρὰ!
Ἀπὸ τὸ ἀμάξι τί γοργὰ
μιὰ κάσσα καὶ τὴν Τσιγκουνιά²
φέραν στὰ πόδια του μπροστά!
Τοῦτο εἶναι θάμα στὰ σωστά.

Πλοῦτος

(στὸ Παλληκάρι).

Ἀπ' τὰ ὄχληρά πιά ἐγλύτωσης τὰ βάρη.

(*) Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο.
1. Ποὺ τὸν παρασταίνει ὁ Μεφιστοφελῆς.
2. Ὁ Ἄδυνατισμένος, ποὺ μοιάζει σὰ δράκος, ἄς τσιγκουνεύη μὲ τοὺς δράκους, τοὺς φύλακες τῶν θησαυρῶν.

1. Τὰ ἄτια, οἱ δράκοντες.
2. Πούηταν ἀπάνω σὴν κάσσα.

Στή σφαίρα σου εὐτύς τρέξε, παλληκάρι!
Δέν είναι ἐδῶ γιὰ σέ! Δές, ἀνθρωπάρια
μᾶς ἔχουν ἄγρια κι' ἄσκημα ζωσμένα!
Σύρε, ὅπου καθαρές μορφές καθάρια
τίς βλέπεις κι' ὅπου ἀνήκεις πιά σέ σένα,
ὅπούχεις γιὰ βοηθὸ τὸν ἑαυτὸ σου
καὶ τὸ καλὸ κι' ὠραῖο δέναι ξένα,
στὴ μοναξιά! — Νά ὁ κόσμος ὁ δικός σου!

Παλληκάρι

Ὅσο ἐχτιμῶ τὴν ἄξια ἀποστολή μου,
τόσο ἀγαπῶ καὶ σέ σὰν συγγενή μου.
Ὅπου σταθῆς, ὅλα ἄφθονα. Ὅπου μείνω,
νοιώθουν τὸ πιὸ λαμπρὸ κέρδος πῶς δίνω.
Ἄλλοκοτὴ ἡ ζωὴ, γι' αὐτὸ διατάζουν,
μὲ ποιὸν ἀπὸ τοὺς δυὸ μᾶς νὰ σταθοῦνε.
Οἱ φίλοι σου μποροῦν καὶ νὰ ἡσυχάζουν,
πάντα δουλεύουν, ὅσαι μὲ ἀκλουθοῦνε.
Κρυφὰ καμιά δουλειά μου δέν τελειώνω,
καὶ μόνο πού ἀναπνέω, τὴν προδόνω.
Γειὰ νάχης! , τὶ μοῦ θέλεις τὸ καλὸ.
Μὰ σφύριξε σιγά κι' εὐτύς γυρνῶ.

(Φεύγει, ὅπως ἦρθε.)

Πλοῦτος

Καιρὸς οἱ θησαυροὶ μας νάβγουν δέξω!
Μὲ τὸ ραβδί τοῦ κήρυκα θὰ σπρώξω
τίς κλειδαριές. Νά, ἀνοίξανε! Λές αἷμα
χρυσὸ σέ χύτρες χάλκινες πῶς βράζει!
Καρφίτσες, δαχτυλίδια, κάποιον στέμμα
λυώνουν σ' αὐτό, λές μέσα του τὰ βάζει!

Διαδοχικὲς κραυγὲς ἀπ' τὸ πλῆθος

Δέτε, φουσκώνει στὴ στιγμή,
γέμισε ἡ κάσση ὡς τὴν κορφή! —
Δοχεῖα λυώνουνε χρυσά,
νομίσματα κυλοῦν κοντά. —
Δουκάτα νιόκοπα πηδοῦν,
πῶς τὴν καρδιά μου εὐχαριστοῦν! —
Ὁ πόθος μου ὅλος εἶναι αὐτός!
Κάτω κυλοῦνε, νά, ἐδῶ μπρός! —
Σὰ δίνουν, μὴ ντραπή κανεῖς,
σκύφτε καὶ πλοῦσιοι θάστε εὐτύς! —
Οἱ ἄλλοι ἐμεῖς, σὰ δυνατοί,
τὴν κάσση ἄς πάρουμε μαζύ. —

Κήρυκας

Ἐτρελλαθήκατε μὲ μιᾶς;
Ἄστεῖο ἔναι τῆς ἀποκριᾶς!
Ἄπόψε κέρδη δὲ ζητοῦν.
Καὶ σεῖς χρυσάφι ἀληθινὸ
πιστέψατε πῶς θὰ σκορποῦν;
Γιὰ σᾶς δὰ στὸ παιχνίδι αὐτὸ
κι' οἱ μάρκες θάητανε πολὺ!
Μιὰ φαντασία εὐγενικὴ
γι' ἀλήθεια εὐτύς χοντρή - χοντρή
τὴν καταπίνετε, χαζοί!
Μὰ τί χρειάζεται σέ σᾶς
ἡ ἀλήθεια, πού ὅλοι μονομιᾶς
δενόσαστε σφιχτά, τρελλοί,
σέ κούφιεσ πλάνες! Πλοῦτε, ἐσύ,
τῆς μάσκας ἤρωα, ἀπὸ δῶ

1. Γιατί δουλειά του εἶναι ἡ ἀπαγγελία.

τὸ πλῆθος διῶξε μου ὅλο αὐτό!

Πλοῦτος

Νά, τὸ ραβδί σου ἀξίζει ἐδῶ,
γιὰ λίγο δόστο μου καιρό! —
Τὸ χώνω εὐτύς στὴ λάβα αὐτή. —
Ἔ, μασκαράδες, προσοχή!
Ἄστράφτει καὶ σπιθοβολᾶ,
ἔχει πιά ἀνάψει γιὰ καλά.
Ὅποιος πολὺ κοντὰ σταθῆ,
ἀλύπητα θὲ νὰ καῆ! —
Τὸ γύρο μου θὰ ἀρχίσω πιά.

Κραυγὲς καὶ σπρωξίδι

Ἄλοῖ μας κι' ἔχομε χαθῆ! —
Ἄς φύγη εὐτύς, ὅποιος μπορεῖ! —
Πιὸ πίσω πήγαινε, μωρέ! —
Κάηκε τὸ μούτρο μου, ἀδερφέ! —
Ἐμένα ἐπιάστηκε ἡ πνοή! —
Ὅλοι ἐχαθήκαμε οἱ φτωχοί! —
Πίσω μπρὲ μασκαροχωριό!
Μπρὲ χαζολοί, ἀκόμα ἐδῶ; —
Φτεράκια ἄς εἶχα, νὰ πετῶ! —

Πλοῦτος

Πάει πιά, τοὺς ἔσπρωξα ἀπὸ δῶ.
Κανεῖς δέν κάηκε, θαρρῶ.
Τὸ πλῆθος, κοίτα, ὑποχωρεῖ,
μακριάθε ὁ φόβος τὸ κρατεῖ.
Γιὰ ἐχέγγυο τάξης ἰσχυρὸ
ἔχω ἓνα ἀθώρητο δεσμό. 1

Κήρυκας

Κατώρθωσες ἔργο λαμπρὸ!
Πόσο γιὰ τοῦτο εὐγνωμονῶ
τὴ δύναμή σου τὴ σοφή!

Πλοῦτος

Νάχης ἀκόμα ὑπομονή,
τί θάρθη κι' ἄλλη ταραχή. 2

Ὁ Ἄδυνατισμένος

Τέτοιο ἓνα ἀσκέρι σὰν κοιτάξης,
μπορεῖς καλὰ νὰ διασκεδάξης.
Τὰ θηλυκά πάντα ἐμπρὸς πάνε,
ὅπου χαζεύουν καὶ μασσάνε.
Κι' ἐγὼ δὲ σκούριασα δὰ τόσο!
Οἱ ὁμορφονιές πάντα γυαλίζουν
κι', ἀφοῦ δὰ ἀπόψε δέν κοστίζουν,
μπορῶ μ' αὐτές νὰ ζαχαρώσω.
Μάειναι πολλοί, κι' ὅ,τι θὰ εἶπῶ,
ὅλοι νὰ ἀκοῦν, δέναι σωστό.
Γι' αὐτὸ καὶ γὼ θὰ δοκιμάσω
νὰ παίξω λίγο παντομίμα.
Χέρι καὶ πόδι ἐδῶ καὶ σκῆμα
δὲ φτάνουν. Νά, τί θὲ νὰ φτιάσω!
Πλάθω χρυσάφι σὰν πηλό,
γιατί ὅ,τι θὲς φτιάνεις μ' αὐτό.

1. Εἶναι ἡ δύναμη τοῦ νόμου, πού τιμωρεῖ τὴ διαρπαγὴ καὶ τὴ βία.

2. Ἄν ὁ νόμος συγκρατᾷ τὴν ἀπληστία τοῦ πλῆθους, δέν ἐμποδίζει ὅμως καὶ τὴν ἀπληστία τοῦ Κυρίαρχου, ὅπως θὰ φανῆ ἀμέσως παρακάτω.

Κήρυκας

Τί κάνει αὐτοῦ; Μπρέ τὸν τρελλό!
 Πουῖβρε τὸ κέφι, σάν πεινᾶ;
 Χρυσάφι πλάθει μιὰ χαρά,
 τοῦ γίνεται τί μαλακό!
 Μὰ ὅσο κι' ἂν πλάθεται πολὺ,
 καμιά δὲ δέχεται μορφή.
 Πάει στὶς γυναῖκες κατὰ ἐκεῖ,
 μὰ ἐκεῖνες μπήξαν τὶς φωνές,
 χειρονομοῦνε σάν τρελλές.
 Θὰ ἐσκάρῳσε κακὴ δουλειά.
 Ἄπρεπα πράματα, θαρρῶ,
 κάνει κι' εὐφραίνεται μ' αὐτά.
 Τὸ στόμα νὰ κρατῶ κλειστό
 δὲν πρέπει. Δός μου τὸ ραβδί,
 νὰ τόνε διώξω στὴ στιγμή!

Πλοῦτος

Δὲ νοιώθει, ἀπ' ἔξω τί μᾶς φοβερίζει.¹
 Ἄς τὸν τρελλὸ στὴς τρέλλας του τὸ δρόμο!
 Γι' αὐτὴν σὲ λίγο τόπο δὲ θὰ ὀρίζη.
 Ἡ ἀνάγκη βιάζει πιότερο ἀπ' τὸ νόμο.

Ὀχλοβοὴ καὶ Τραγοῦδι

Ἄγριος στρατὸς ἐδῶ χιμᾶ
 ἀπ' τὰ βουνά κι' ἀπὸ τὰ δάση.
 Ἀκράτητος τραβάει μπροστὰ
 τὸν μέγα Πάνα νὰ δοξάση.
 Ξαίρουν αὐτό, ποῦ ἄλλος δὲν ξαίρει,²
 γι' αὐτό κι' ὄρμουν στὰ ἄδεια ἐδῶ μέρη.

Πλοῦτος

Κι' ὁ Πάν κι' ἐσεῖς γνωστοὶ εἴσαστε στὸν
 [Πλοῦτο.
 Ξαίρει, τί σᾶς τραβᾶ στὸ δρόμο τοῦτο.³
 Καλὰ γνωρίζω αὐτό, ποῦ ἄλλος δὲν ξαίρει,
 γι' αὐτό σᾶς μπάζω ἐδῶ σ' αὐτὰ τὰ μέρη.
 Τύχη καλὴ κι' ἄξια νὰ βροῦνε!
 Παράξενα μπορεῖ νὰ γένουν.
 Δὲν ξαίρουν κάν, γιὰ ποῦ τραβούνε,
 δὲ σκέφτηκαν, ποιά τοὺς προσμένουν.

Τραγοῦδι τοῦ ἄγριου στρατοῦ

Ὅλοι σας μούεστε ἐδῶ κομποί!
 Μὰ τοῦτοι εἰν' ἄγριοι καὶ τραχειοί!
 Τρέχουν γοργά, πηδοῦν ψηλά,
 ἔχουν γερὴ κι' ἀδρὴ θωριά.

Φαῦνοι

Οἱ Φαῦνοι νὰ μας!
 Χορὸ ροδάνι
 στηοῦμε μεμιᾶς
 μὲ ὠριο στεφάνι
 στὰ κατσαρά μας
 βελανιδιάς.

Αὐτιά προβάλλουν μυτερὰ
 ἀπ' τὰ σγουρά μας καὶ λεπτά.
 Μύτη καὶ φάτσα πλακωτὲς

δὲν τὶς χαλοῦν τὶς κοπελλιές.
 Ὅταν καλοῦμε στὸ χορὸ,
 τὸ πιὸ ὠριο τρέχει θηλυκό.

Σάτυρος

Ξοπίσω ὁ Σάτυρος πηδᾶ
 μὲ τράγου πόδι τί λιγνό,
 μὰ πούειναι νεῦρο μοναχό!
 Σάν τὸ κατσίκι πάει ψηλά,
 ἀπ' τὶς κορφές γύρω κοιτᾶ
 καὶ στὴν καρδιά νοιώθει χαρά.
 Λουσμένος στὴς ἐλευτεριάς
 τὸ ἀγέρι, πάντα ἀναγελαῖ
 ἄντρες, γυναῖκες καὶ παιδιά,
 ποῦ ἐκεῖ βαθειὰ μὲς σὲ καπνιάς
 σύννεφα λέν, πὼς ζοῦν κι' αὐτοί,
 ἐνῶ ὀλη ἢ πλάση ἐκεῖ ψηλά,
 καθάρια πιά καὶ εἰρηνική,
 σ' αὐτὸν ἀνήκει μοναχά.

Τζουτζέδες¹

Τὸ μικρὸ ἄσκέρι στρατουλά,
 δὲν πάει ποτὲ ζευγαρωτά.
 Κάθε τζουτζές μούσκλα φορεῖ,
 πούχουν λαμπάκια φωτεινά,
 κι' ὅλοι τραβοῦνε τί γοργά
 κι' ἀνάκατα σὰ λαμπερά
 μερμήγκια ἐκεῖ, ποῦ τοὺς καλεῖ
 καθένα ξέχωρη δουλειά.
 Βρίσκονται σ' ὅλες τὶς μεριές
 καὶ χίλιες κάνουνε δουλειές.

Μὲ τοῦ σπητιοῦ τὰ ἄξια στοιχειά²
 συγγένειαν ἔχομε στενή,
 γνωστοὶ εἴμαστε γιὰ θαμαστοὶ
 βραχοχειροῦργοι στὸ ντουλιά.
 Σκίζουμε τὰ ψηλά βουνά
 κι' ὅλες ρουφοῦμε πιά γοργά
 τὶς πλούσιες φλέβες των. Σωροὺς
 φτιάνομε ἀπ' ὄλα τὰ καλὰ
 τὰ μέταλλα καὶ μιὰν εὐκὴ
 λέμε: μὲ γειὰ καὶ μὲ χαρά!
 Τὴ λέμε αὐτὴ μὲ τὴν ψυχὴ,
 γιὰτὶ ἀγαποῦμε τοὺς καλοὺς.
 Κι' ὅμως τὰ φέρνομε στὸ φῶς
 γιὰ τὴ μοιχεία, γιὰ τὴν κλοπὴ,
 γιὰ νάχη σίδερο ὁ κακός,
 πουῖβρε τῶν ὄλων τὴ σφαγὴ!³
 Τὶς ἐντολὲς ὁποῖος πατᾶ
 τὶς τρεῖς,⁴ κανένα δὲν ψηφᾶ.
 Δὲ φταῖμε ἐμεῖς γι' αὐτό, παιδιά,
 γιὰ τοῦτο ὑπομονὴ καὶ σεῖς
 νὰ δείχνετε καθὼς ἐμεῖς!

Γίγαντες

Ἄγριους μᾶς λέν ἄντρες ἐδῶ,⁵
 στὸ Χάρτς μᾶς ξαίρουν τὸ βουνό,
 γυμνοὶ ὡς ἡ φύση καὶ γεροῖ

1. Δηλ. ὁ ἄγριος στρατὸς (Φαῦνοι, Σάτυροι, Γίγαντες, Τζουτζέδες κ.τ.λ.) μὲ τὸν Πάνα.

2. Ὅτι δηλαδὴ ὁ μασκαρεμένος σάν Πάν εἶναι ὁ Ρήγας.

3. Ὁ πόθος τῆς διαρπαγῆς τοῦ πλοῦτου ἐναντία στὸ νόμο.

1. Οἱ γνωστοὶ ἀπὸ τὰ παραμῦθια μεταλλωρῶχοι καὶ θησαυρωρῶχοι νάνοι.

2. Πούειναι κι' αὐτὰ τζουτζεδίστικα.

3. Δηλαδὴ τὸν πόλεμο.

4. Οὐ κλέψεις, οὐ μοιχεύσεις, οὐ φονεύσεις.

5. Ὅπως παρουσιάζονται στὰ ἐμβλήματα τῆς Πρωσίας καὶ πολλῶν ἡγεμόνων τῆς κάτω Γερμανίας.

είμαστε, γίγαντες σωστοί.
Μέ κορμό πεύκου στη δεξιά
καί με μιά ζώνη φουσκωτή,
με στέρια από κλαδιά ποδιά
φρουρά είμαστε, πού σάν κι' αυτή
μήτε του Πάπα είναι ή φρουρά!

Χορός από Νύμφες

(πού περικυκλώνει τόν μέγα Πάνα).

Ἔφτασε! Ἴδοὺ
ὄλα σκιρτάν!
Δείχνει τὸ πᾶν
τοῦ κόσμου αὐτοῦ
ὁ Μέγας Πάν!

Κυκλῶστε τον με κέφι, ἔμπρός!,
γλυκειοὶ ἄς τὸν ζώσουνε χοροί!
Σά σοβαρός, μά και καλός
κέφι ζητᾷ σ' ὄλους νά ἰδῆ!
Καί κάτω ἀπὸ τὸν οὐρανὸ
τῆς νύχτας ἄγρυπνος γυρνᾷ,²
μά, ἂν τοῦ σφυρᾷ ρυάκι γλυκό,
τὸ ἀγέρι τὸν ἀποκοιμᾷ.
Τὸ μεσημέρι ἂν κοιμηθῆ,
φυλλάκι δὲ θά κινηθῆ
κι' ἀπ' τοὺς ἀνθοὺς μοσκοβολιά
τὸ ἥσυχο ἀγέρι πλημμυρᾷ.
Ἡ Νύμφη ξύπνια δὲ μπορεῖ
νά μείνη κι', ὅπου κι' ἂν βρεθῆ,
ἐκεῖ και θά ἀποκοιμηθῆ.³
Μά ἂν ἀναπάντεχα στ' αὐτιά
φτάση ἢ φωνή του ἢ τρομερή,
πού ἀστροπελέκι, λές, βροντᾷ,
ὄλους τοὺς πιάνει πανικός,
σκορπᾷ κι' ὁ πιὸ γερὸς στρατός,
τρέμει κι' ὁ ἥρωας μαζί.⁴
Τιμὴ στὸν ἄξιο τῆς τιμῆς!
Ζήτω ἄς φωνάξωμε κι' ἐμεῖς,
γι' αὐτόν, πού ἐδῶ μᾶς ὀδηγεῖ.

Ἐπιτροπὴ ἀπ' τοὺς Τζουτζέδες

(στὸν Μέγα Πάνα).

Τίς φλεβοῦλες του σάν ρίχνη
τὸ χρυσάφι μὲς στὴ γῆ,
τοὺς λαβύρινθους του ἂν δείχνη
μόνο στὸ σοφὸ ραβδί,⁵

σάν τοὺς τρωγλοδύτες ζοῦμε
σὲ σπηλιές βαθειές κι' ἐμεῖς⁶
καί χαιρόμαστε νά ἀκοῦμε,
πὼς με σπλάχνος τὸ δωρεῖς.

1. Ὁ Πάν, σύμφωνα με τὸ ὄνομά του, συμβολίζει τὸ σύνολο τῆς φύσεως.

2. Κυνηγώντας.

3. Σύμφωνα με τὴν ἑλληνικὴ παράδοση, ὅταν κοιμάται ὁ μέγας Πάν, ὅλη ἡ φύση κρατάει τὴν ἀναπνοή της.

4. Γιατί τὸν Πάνα τὸν ἐθεωροῦσαν ἄλλοτε εὐεργετικὸ κι' ἄλλοτε φοβερό.

5. Ἐνα πηρουνόμορφο ραβδί, πού, κρατούμενο χαλαρὰ ἀνάμεσα στὰ δάχτυλα, ἔδειχνε τάχα με τὴν κίνησή του κρυμμένα μέταλλα.

6. Γιὰ νά ἀποχτήσωμε τὰ πολύτιμα μέταλλα τοῦ βουνοῦ. Οἱ Τρωγλοδύτες ἦσαν κατὰ τὸν Ἡρόδοτο (4,183) λαὸς Αἰθιοπικός, πού ἔκαναν τίς κατοικίες των κάτω ἀπ' τὴ γῆ.

Τώρα βρίσκομε μπροστά μας
μιά θαυμάσια πηγὴ!
Δίνει αὐτό, πού στά βουνά μας
δὲ μπορεῖ κανεὶς νά βρῆ.

Ἔργο τοῦτο εἶναι δικό σου!
Θεέ μου, ἀνάλαβέ το ἐσύ!
Κάθε νέος Θεσαυρός σου
ὄλο τὸ λαὸ ὠφελεῖ!

Πλοῦτος

(στὸν Κήρυκα).

Τὸ θάρρος μὴ μᾶς λείψη γιὰ τὴν ὥρα
κι' ἄς γίνη, ὅ,τι γενῆ. Σὺ πάντα ὡς τώρα
ψυχὴ πὼς ἔχεις τόδειξες γενναία.
Σὲ λίγο ἐδῶ θά γίνουν φρικαλέα!
Ὁ κόσμος θά τ' ἀρνιέται, μά ἐσύ γράφτα
μὲ ἀκρίβεια στὸ πρωτόκολλο καί δαύτα!

Κήρυκας

(πιάνοντας τὸ ραβδί, πού κρατᾷε στὰ χέρια του
ὁ Πλοῦτος).

Τὸν Πάνα φέρνουν στὴν πηγὴ
ὄλοι οἱ Τζουτζέδες με χαρά.
Φουσκώνει αὐτὴ ψηλά με ὄρμη,
ξανάπεσε ὅμως στὰ βαθειά
κι' ἀπάνω ἀπλώθη σκοτεινιά.
Μά πάλι, δές, ἔχει ἀνεβῆ!
Ὁ Πάν μας με χαρὰ θωρεῖ
τὸ πράγμα αὐτὸ τὸ θαυμαστό.
Μαργαριτάρια ἀπ' τὸν ἀφρὸ
δεξιά σκορπᾷν κι' ἀριστερά.
Πὼς τὰ πιστεύει ὁ Πάν αὐτά;
Σκύβει πολὺ νά καλοῖδῆ. —
Τὸ γένειο του ὅμως τὸ μακρὸ
ἔπεσε μέσα στὴν πηγὴ! —
Ποιανοῦ εἶναι τὸ πηγούνι αὐτό;
Δές, με τὸ χέρι του γοργὰ
μᾶς τόκρυψε! Μά ἄλλο κακό!
Τὸ γένειο ἐκάηκε, μά ξανά
ἔξω πετιέται καί γραμμὴ
στεφάνι καίει καί κεφαλὴ,
ὡς καί τὸ στῆθος του μπροστά!
Σὲ θλίψη ἐγύρισε ἡ χαρά! —
Τρέχει τὸ ἀσκέρι, τὴ φωτιά
νά σβῆση, μά ὄλοι πιά ἀρχινοῦν
νά καίγωνται. Ὅπως τὴ χτυποῦν,
φλόγες καινούργιες ξεπετοῦν.
Ὀλάκαιροι μὲς στὴ φωτιά
μπλεγμένοι μασκαροσωροὶ
ἀνάφτουν! Μά ἄκουσα καλά;
Τί λέν ἀπ' τόνα στάλλο αὐτί;
Τί μαύρη, ἄχ, δύστυχη νυχτιά,
μᾶς ἔχεις φέρει συφορά!
Ἄχ, ὄλοι πιά αὔριο θά ἀγροικοῦν,
ὅ,τι δὲ θάηθελαν νά ἀκοῦν!
Μά ἀκούω ὄλοῦθε πιά κραυγές:
Ἔπαθε ὁ Ρήγας συφορές!
Ὡ, ψέμα νάητανε! Κι' αὐτός
κι' ὄλοι οἱ φίλοι του πήραν φωτιά.
Κατάρια νάχουν οἱ τρελλοί,
πού τὸν πλανέσαν νά ντυθῆ

1. Ὁ Ρήγας Πάν, γιὰ νά μὴν ἀναγνωρισθῆ.

ρετσινωμένα ὄλο κλαδιά
καὶ μὲ οὐρλιασμούς ἐδῶ νάμπῃ,
γιὰ νάρθη σόλους συφορά !
Ἄχ, νηότη, νηότη, πότε πιά
θὰ βάλῃς μέτρο στὴ χαρά ;
Κι' ἐσύ, Ρηγάτο, πότε πιά
θὲ νὰ ἐνεργῆς καὶ λογικά ;
Ἐκάη ὁ δασοστολισμὸς
κι' οἱ φλόγες γλύφουνε ψηλά
καὶ τὴν ξυλόδετη σκεπή.
Ἡ πυρκαϊὰ τραβάει πιά ἐμπρός
στ' ἄκρα ἔχει φτάσει ἡ συφορά !,
δὲν ξαίρω, πῶς θὰ ἐμποδιστῇ.
Πλούτη τοῦ Ρήγα κι' ἀγαθὰ
γίναν καπνὸς σὲ μιὰ νυχτιά !

Πλούτος

Ἄρκετὸς ξαπλώθη τρόμος.

1. Δὲς γιὰ τὸ νόημα τῆς φευτοπυρκαϊᾶς αὐτῆς
Εἰσαγωγή (τεῦχος 269, σελ. 14, στήλη β').

ἢ βοήθεια πιά ἄς ἐρθῇ !
Χτύπα ἐσὺ ραβδί μας ὁμως,
ὄλη ἡ γῆ γιὰ νὰ σειστῇ !
Πλατειέ ἀγέρα, ἐσὺ μεμιάς
στάλες γέμισε δροσιάς !
Ἐδῶ ἐλάτε, πλησιάστε
καταχνιάς πυκνὲς σταλίδες
καὶ δροσόπλεχτες λουρίδες,
τὴν τρελλὴ φωτιά σκεπάστε !
Κελαρύστε, ἐδῶ γλιστρήστε,
ψηχαλίστε, πολεμῆστε
τὴ φωτιά παντοῦ νὰ σβῆστε !
Σεῖς οἱ ὑγρὲς καὶ μαλακὲς
κάντε, οἱ φλόγες οἱ χαζὲς
τουτουνοῦ τοῦ παλατιοῦ
νὰ γεννοῦν ὄλο ἀστραπὲς
ἄβλαβου καλοκαιριοῦ !
Ὅταν πνεύματα ἀπειλοῦνε,
οἱ μαγεῖτες σὲ ἔργο ἄς μποῦνε !

(Ἀκολουθεῖ)

ΕΚ ΒΑΘΕΩΝ

Νύχτα, κ' ἔχω χάσει τὸ φεγγάρι
σκιὲς μὲ ζώνουν καὶ σχῆμα νοητὸ
σκοτεινὸς ὁ τρόμος μου ἔχει πάρει :
Κύριε, πῶς βαδίζω καὶ πατῶ ;

Ποῦ τὸ φῶς τῆς κρύφτει ἡ θεία Σου χάρη
καί, τυφλὸς ἐγώ, τὸ ἀναζητῶ ;
Κι' ἔπνιξε τὸ λόγο Σου — ὡς ἐσπάρη —
ἄχ ! ποιό, ἐντός μου, χέρι δυνατό ;

Κύκλο μὲ ὀδηγοῦν πλάνον οἱ δρόμοι
καὶ βουβὸς δειλιῶ, νήπιος ἐγώ,
καὶ νὰ μὴ Σ' εὐρίσκω ἀκόμη, ἀκόμη !

Ἐκ βαθέων Σὲ κράζω μιᾶς ἀβύσσου :
Κύριε, λάμψε ἐμπρός μου, νὰ Σὲ ἰδῶ,
πρὶν σβυστῇ καὶ ἡ πίστη μου μαζί Σου...

ΚΛΕΑΡΧΟΣ ΣΤ. ΜΙΜΙΚΟΣ

